

รายงานการขับเคลื่อนมหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิต ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น

คำนำ

กระทรวงสาธารณสุข มีนโยบายให้ขับเคลื่อนงานมหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิตทั่วประเทศ โดยกรมอนามัยจัดทำแนวทางการขับเคลื่อนมหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิต เพื่อให้เขตสุขภาพ สำนักงานสาธารณสุข จังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และสถานบริการสาธารณสุขทุกระดับ มีการขับเคลื่อนงานมหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิต และสามารถดำเนินงานให้ครอบคลุมพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่เด็กอายุ 0-5 ปี สูงดีสมส่วน พัฒนาการสมวัยฟันไม่ผุ

ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น เป็นอีกหนึ่งหน่วยงานที่ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายมหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิตพร้อมกันทั้ง 4 จังหวัด คือ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด ในปีงบประมาณ 2561 ดำเนินการขับเคลื่อนด้วยกลไกการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ ทั้ง 77 อำเภอ ภายใต้สนับสนุนจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต 7 ในโครงการโครงการส่งเสริมเด็ก 0-5 ปี พื้นที่เขต 7 เพื่อพัฒนาการสมวัย สูงดีสมส่วน ฟันไม่ผุ (Smart Kids 4.0) และดำเนินการต่อเนื่องในปี 2562 โครงการส่งเสริมเด็กร้อยแก่นสารสินธุ์ เก่ง ดี มีสุข (Smart Kids @ Health Area 7) ครอบคลุมทั้งในกลุ่มประชากรหญิงวัยเจริญพันธุ์ หญิงตั้งครรภ์ และเด็กอายุ 0-5 ปี เพื่อผลลัพธ์ที่คาดหวังอย่างเป็นรูปธรรม คือ เด็กปฐมวัยมีระดับสติปัญญาดี มีทักษะชีวิตดี มีวินัย มีการเจริญเติบโต และพัฒนาการสมวัยในทุกด้าน พร้อมทั้งสามารถขยายผลการพัฒนานี้ให้ครอบคลุมในพื้นที่ในระดับตำบลให้เกิดความเข้มแข็ง ต่อเนื่อง และยั่งยืน

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	1
นโยบายมหัสจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิตของเขตสุขภาพ/จังหวัด	2
ระบบและกลไกในการขับเคลื่อนมหัสจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิต	3
ผลการดำเนินงานมหัสจรรย์ 1000 วันแรกของชีวิต	5
วิเคราะห์ gap การดำเนินงาน	7
ข้อเสนอแนะการดำเนินงาน	8
Best practice /นวัตกรรมมหัสจรรย์ 1000 วันแรกของชีวิต	8
สิ่งที่วางแผนจะทำต่อไป (What's Next) ปี 2563	8
ภาคผนวก	9
รายชื่อจังหวัด อำเภอ และตำบลขับเคลื่อนมหัสจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิต	9

บทสรุปของผู้บริหาร

ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น ดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายมหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิต ในปี 2561-62 โดยการบูรณาการงบประมาณในการดำเนินงานร่วมกันทั้งงบประมาณ ของกรมอนามัย และได้รับการสนับสนุน งบประมาณจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพเขต 7 ขอนแก่น ภายใต้โครงการขับเคลื่อนกลไกส่งเสริมเด็ก 0-5 ปี เพื่อ พัฒนาการสมวัย สูงดีสมส่วน ฟันไม่ผุ (Smart Kids 4.0) โดยคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) โดยประกาศนโยบายร่วมกันทั้ง 77 อำเภอ ในเขตสุขภาพที่ 7ขับเคลื่อนนโยบายมหัศจรรย์ 1,000 วัน^{Plus} โดยบูรณาการโครงการสำคัญของกรมอนามัย โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายตั้งแต่หญิงวัยเจริญพันธุ์ภายใต้โครงการสวาทไทยแถมแดง กลุ่มหญิงตั้งครรภ์ และกลุ่มเด็ก 0-5 ปี โดยกำหนดตัวชี้วัดโครงการที่เกี่ยวกับสุขภาพแม่และเด็ก ทั้งด้านโภชนาการ สุขภาพมารดา พัฒนาการ และทันตสุขภาพ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ซึ่ง พชอ. แต่ละอำเภอต้องจัดทำแผน โครงการเพื่อขอรับสนับสนุนงบดำเนินงานตามบริบท และปัญหาของแต่ละอำเภอในปี 2561 ดำเนินการทุกอำเภอ อำเภอละอย่างน้อย 1 ตำบล และในปี 2562 ขยายผลเพิ่มเติมอีกอย่างน้อยอำเภอละ 1 ตำบล โดยนำรูปแบบ SMART KIDS TASILA 4.0 ในการขับเคลื่อนนโยบายมหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิต ผ่านกลไก พชอ. โดยบูรณาการการทำงานทุกระดับตั้งแต่ระดับเขต จังหวัด อำเภอ และระดับตำบล ปัจจุบันดำเนินโครงการฯ ทั้งหมด 254 แห่ง หรือร้อยละ 37.2 ของตำบลทั้งหมดในเขตสุขภาพที่ 7

ผลการดำเนินงานในปี 2562 จากระบบรายงาน Health data center (HDC) พบว่าผลลัพธ์ของการดูแล หญิงตั้งครรภ์มีแนวโน้มดีขึ้น คือมีหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะโลหิตจางต่ำกว่าเป้าหมาย คือร้อยละ 12.7 (เป้าหมายร้อยละ 16) และทารกที่น้ำหนักแรกเกิดน้อยกว่า 2,500 กรัม ร้อยละ 5.9 (เป้าหมาย ร้อยละ 7) โดยมีเด็ก 0-2 ปี สูงดีสมส่วน ร้อยละ 59.7 (เป้าหมาย ร้อยละ 57) ซึ่งยังพบปัญหาเด็กที่มีภาวะโภชนาการขาด คือมีภาวะเตี้ย ร้อยละ 15.7 (เป้าหมายไม่เกินร้อยละ 10) และมีภาวะผอม ร้อยละ 5.9 (เป้าหมายไม่เกินร้อยละ 5) ซึ่งปัญหาทุโภชนาการนี้ยังขาดแนวทางในการแก้ไขทั้งในระดับครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ด้านการบริการยาเสริมธาตุเหล็กยัง พบปัญหา ความไม่ครอบคลุมของการจ่ายยาเสริมธาตุเหล็กในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ และการได้รับยาน้ำเสริมธาตุเหล็กในเด็ก ปฐมวัย ซึ่งจากการศึกษาสถานการณ์ภาวะโลหิตจางในเด็กปฐมวัยยังพบปัญหาร้อยละ 39.2 หรืออยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งยังจำเป็นต้องหาแนวทางแก้ไขต่อไป ด้านพัฒนาการเด็กพบว่าเด็กอายุ 9 และ 18 เดือน ที่มีพัฒนาการสมวัยสูงกว่าเป้าหมาย คือ ร้อยละ 97.6 และ 97.8 (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 85) และเด็กอายุ 3 ปี ปราศจากฟันผุ ร้อยละ 77.9 (เป้าหมาย ร้อยละ 60)

การดำเนินงานนโยบายมหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิต เป็นอีกหนึ่งนโยบายที่มีแนวคิดในการบูรณาการ งานส่งเสริมสุขภาพที่ในด้านการสาธารณสุข พัฒนาคุณภาพชีวิต ในบทบาทของการมีสุขภาพแข็งแรง สังคมที่ดีวิถีชีวิต เศรษฐกิจและรายได้เพียงพอ ซึ่งหากมีการบูรณาการร่วมตั้งแต่ในระดับชาติกำหนดเป็นเป้าหมายการดำเนินงาน

สื่อสารในเชิงนโยบายของทั้ง 4 กระทรวงที่เกี่ยวข้องทุกระดับตั้งแต่กระทรวง จังหวัด อำเภอ และระดับตำบล ซึ่งจะ
เป็นผลดีในการดำเนินงานทั้งในด้านบุคลากรและด้านงบประมาณในการดำเนินงาน

นโยบายมหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิตของเขตสุขภาพ/จังหวัด

ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น มีการประกาศนโยบายการดำเนินงานมหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิต ใน
ปีงบประมาณ 2561 โดยกำหนดเป็นการขับเคลื่อนกลไกการส่งเสริมเด็ก 0-5 ปี เพื่อพัฒนาการสมวัย สูงดีสมส่วน ฟัน
ไม่ผุ (Smart Kids 4.0) โดยคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ ในวันที่ 7 ธันวาคม 2560 และดำเนินงาน
โครงการส่งเสริมเด็กร้อยแก่นสารสินธุ์ เก่ง ดี มีสุข (Smart Kids @ Health Area 7)โดยขับเคลื่อนตามนโยบาย
มหัศจรรย์ 1,000 วัน^{Plus} โดยบูรณาการโครงการสำคัญของกรมอนามัย โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายใน หญิงวัยเจริญ
พันธุ์ภายใต้โครงการสาวไทยแก้มแดง กลุ่มหญิงตั้งครรภ์ และกลุ่มเด็ก 0-5 ปี ดำเนินกิจกรรมในระดับพื้นที่ด้วย 6
กิจกรรมสำคัญตาม แนวคิดการจัดการ ค่ากลาง ซึ่งดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2561-62 โดยได้รับการสนับสนุน
งบประมาณในการดำเนินงานจาก งบประมาณจากสำนักงานสนับสนุนสุขภาพ (สปสช) เขต 7 ผ่านโครงการของศูนย์
อนามัยที่ 7 ขอนแก่น ดำเนินการทั้ง 77 อำเภอในเขตสุขภาพที่ 7 กำหนดให้ในปี 2561 ต้องมีการดำเนินงานตาม
กิจกรรมในโครงการอย่างน้อย 1 ตำบล และในปี 2562 ดำเนินในตำบลต้นแบบต่อเนื่องพร้อมขยายผลเพิ่มเติมอย่าง
น้อย 1 ตำบลในทุกๆ อำเภอ

ข่าวประชาสัมพันธ์
ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น
195 ถนนศรีจันทร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000 โทร. 043-235902-5

ศอ. 7 ร่วมประชุมหาแนวทางพัฒนาเด็กปฐมวัย จังหวัดขอนแก่น

วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2562 ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น พร้อมศูนย์สุขภาพจิตที่ 7 ขอนแก่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น ศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น และสำนักพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดขอนแก่น ร่วมหารือกับ ดร.สมศักดิ์ จังตระกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น ณ ห้องประชุมศาลากลางจังหวัดขอนแก่น เพื่อหาแนวทางพัฒนาเด็กปฐมวัยในจังหวัดขอนแก่น สู่การเป็น Smart kids to Smart kids citizen

จากการหารือ ได้ข้อคิดลง ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยของแต่ละหน่วยงาน เพื่อวางแผนการดำเนินงานตามบทบาทในการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพในการเลี้ยงดูเด็ก รวมทั้งการส่งเสริมสุขภาพเด็กในโรงเรียนต่อไป

โดย...งานข้อมูลติดตามประเมินผลและรายงานผล...ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น...กลุ่มขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และพัฒนาฯจังหวัดขอนแก่น : ภาพข่าว

ข่าวประชาสัมพันธ์
ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น
195 ถนนศรีจันทร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000 โทร. 043-235902-5

ศอ. 7 ร่วมพิธีลงนามบันทึกความร่วมมือ การดำเนินงานจังหวัดไอโอดีนยังยืนมุ่งสู่เด็กดักสิลา 4.0 (Smart Kids Taksila 4.0) จังหวัดมหาสารคาม

วันที่ 22 มีนาคม 2562 นายแพทย์ประสิทธิ์ สัจจงพงษ์ ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น และคณะเจ้าหน้าที่ ร่วมพิธีลงนามบันทึกความร่วมมือการดำเนินงานจังหวัดไอโอดีนยังยืนมุ่งสู่เด็กดักสิลา 4.0 (Smart Kids Taksila 4.0) นำโดย นายเกียรติศักดิ์ จันทรา ผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม ร่วมกับ 36 หน่วยงาน ในจังหวัดมหาสารคาม ณ โรงแรมดักสิลา จังหวัดมหาสารคาม เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานจังหวัดไอโอดีนยังยืน มุ่งสู่ Smart Kids Taksila 4.0 ซึ่งมุ่งเน้นการผลิตเกลือไอโอดีนให้ได้ตามมาตรฐาน มีการกระจายเกลือไอโอดีนให้ครอบคลุม เพื่อให้กลุ่มหญิงวัยเจริญพันธุ์ไม่มีภาวะขาดสารไอโอดีน กลุ่มเด็กได้รับอาหารที่จำเป็น รวมทั้งสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพในการดูแลเด็กปฐมวัย เพื่อสร้าง Smart Kids 4.0 ที่เก่ง ดี มีสุข นำไปสู่ Smart Citizen

โดย...งานข้อมูลติดตามประเมินผลและรายงานผล...ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น...กลุ่มขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และพัฒนาฯจังหวัดขอนแก่น : ภาพข่าว

ระบบและกลไกในการขับเคลื่อนมหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิต

เขตสุขภาพที่ 7 ดำเนินงานมหัศจรรย์ 1,000 วัน โดยศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น ร่วมกับเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้ง 4 จังหวัด รวม 77 อำเภอ ได้ดำเนินโครงการเชิงนโยบายแบบบูรณาการภายใต้โครงการส่งเสริมเด็กอายุ 0-5 ปี พื้นที่เขต 7 เพื่อพัฒนาการสมวัย สูงดีสมส่วน ฟันไม่ผุ (Smart Kids 4.0) โดยการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต 7 ขอนแก่น เริ่มต้นตั้งแต่ปีงบประมาณ 2561-62 ซึ่งรวมนโยบายสำคัญระดับประเทศ ได้แก่ โครงการสาวไทยแก้มแดง และโครงการมหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิต ด้วยการดำเนิน 6 กิจกรรมสำคัญ ได้แก่ การเฝ้าระวัง/คัดกรอง , การใช้มาตรการทางสังคม , การจัดการสุขภาพกลุ่มวัย , การจัดการสิ่งแวดล้อม , การสื่อสารเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม , การปรับปรุงโครงสร้าง/เสนอแนะนโยบายผ่านกรอบการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) อันประกอบด้วย 6 กระทรวงหลัก ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงวัฒนธรรม ที่จะมืบทบาทร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรทุกกลุ่มวัยโดยมีการถ่ายทอดนโยบายมหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิต ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2561 ซึ่งดำเนินการต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น ร่วมกับศูนย์วิชาการ กำกับติดตาม และเยี่ยมเสริมพลังในพื้นที่ทั้งในระดับจังหวัด และในระดับอำเภอ ผ่านการตรวจราชการรอบปกติปีละ 2 ครั้ง และการเยี่ยมเสริมพลังบูรณาการด้านอนามัยแม่และเด็กทุกไตรมาส พร้อมทั้งจัดเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับเขตสุขภาพเพื่อแลกเปลี่ยนผลการดำเนินงาน

ระดับจังหวัด ดำเนินการจัดทำแผนการดำเนินงานทั้งในระดับจังหวัด และระดับอำเภอ พร้อมทั้ง ประกาศเจตนารมณ์ (MOU) ซึ่งจังหวัดมหาสารคาม และขอนแก่นได้ กำหนดประเด็น Smart Kids เป็นวาระจังหวัดในการดำเนินงานร่วมกันทุกภาคส่วน และจังหวัดร้อยเอ็ดและกาฬสินธุ์อยู่ในระหว่างการผลักดันประเด็น Smart Kids เข้าสู่วาระจังหวัดในปี 2562-63 โดยมีการกำหนดให้การ ขับเคลื่อนนโยบายมหัศจรรย์ 1000 วันและโครงการสาวไทย แก้มแดง ด้วยกลไก การดำเนินงานระดับ จังหวัด ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับจังหวัด (พชจ.) คณะอนุกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัย ระดับจังหวัด MCH boardจังหวัด และคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) โดยกำหนดบทบาทและตัวชี้วัดร่วมกัน และระดม ทรัพยากรจากภาคีเครือข่ายทุกหน่วยงาน (เน้น 4 กระทรวงหลัก ได้แก่ มหาดไทย สาธารณสุข ศึกษาธิการ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์) และดำเนินการพัฒนาศักยภาพบุคลากรระดับอำเภอ/ตำบลทุกแห่ง (โภชนาการและพัฒนาการ) ดำเนินการติดตามและเยี่ยมเสริมพลัง เดือนละ 1 ครั้ง ผ่านการประชุมกรรมการระดับจังหวัดโดยมีผู้ว่าราชการเป็นประธาน และมีการจัดเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับจังหวัด

ระดับอำเภอ ดำเนินการจัดทำประชาคมจัดทำแผนปฏิบัติการ และการจัดทำ MOU ร่วมกัน ขับเคลื่อนด้วยกลไก พชอ.บูรณาการด้านทรัพยากรทั้งด้านบุคลากร และงบประมาณ มอบหมายบทบาทหน้าที่ตามความรับผิดชอบ ดำเนินการโดยการใช้ค่ากลาง และสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะบุคลากร การสร้างนวัตกรรม และการสื่อสารเพื่อสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ สนับสนุนการเผยแพร่ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานและนวัตกรรมในเวทีระดับจังหวัด และระดับเขตสุขภาพ

ระดับตำบล การดำเนินงานของ รพ.สต./ชุมชน/ครอบครัว โดยดำเนิน 6 กิจกรรมสำคัญ ประกอบด้วย

- **กิจกรรมที่ 1 การเฝ้าระวัง ประเมินและคัดกรองสุขภาพ ประชากรกลุ่มเป้าหมาย โดย**

- 1) กลุ่มหญิงตั้งครรภ์ ได้แก่ บริการฝากครรภ์คุณภาพ: การทดสอบการตั้งครรภ์ การสอบถามข้อมูล การตรวจคัดกรองทางห้องปฏิบัติการที่จำเป็น การตรวจร่างกาย ฟัน การตรวจครรภ์ ตรวจเต้านม การประเมินสุขภาพจิต และการดูแลรักษาป้องกันภาวะขาดสารไอโอดีนด้วยยาเสริมธาตุเหล็กกรดโฟลิกและไอโอดีนต่อเนื่องตลอด

การตั้งครรภ์ การประเมินเพื่อการส่งต่อ การให้คำแนะนำตอบคำถามเพื่อการนัดหมายครั้งต่อไป การบันทึกข้อมูล บริการเยี่ยมบ้าน และบริการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมมารดา

2) กลุ่มหญิงหลังคลอด/หญิงให้นมบุตร ได้แก่ บริการตรวจหลังคลอด การซึ้งน้ำหนัก วัดความดันโลหิต การตรวจร่างกายและตรวจภายในรายที่มีข้อบ่งชี้ทางคลินิก การคัดกรองโรคซึมเศร้าหลังคลอด การวางแผนครอบครัวด้วยความสมัครใจ การช่วยเหลือในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน การให้ยาเสริมธาตุเหล็ก กรดโฟลิกและไอโอดีนต่อเนื่อง 6 เดือน

3) ในเด็กอายุ 0-5 ปี ได้แก่ บริการประเมิน ตรวจคัดกรอง การเฝ้าระวังและส่งเสริมสุขภาพ ภาวะโภชนาการ การขาดสารไอโอดีน การเจริญเติบโต (ทุก 3 เดือน) การคัดกรองภาวะโลหิตจาง (ครั้งที่ 1 อายุ 6-12 เดือน, ครั้งที่ 2 อายุ 3-5 ปี อย่างน้อย 1 ครั้งในแต่ละช่วงอายุ) ตรวจคัดกรองด้านทันตกรรม ตรวจคัดกรองพัฒนาการตามช่วงอายุ ส่งต่อและติดตามเด็กที่พัฒนาการล่าช้าให้ได้รับการกระตุ้นด้วย TEDA4I การวัดสายตา การป้องกันภาวะโลหิตจางโดยให้ยารักษาเสริมธาตุเหล็กในเด็ก อายุ 6 เดือน – 5 ปี 1 ครั้ง/สัปดาห์

- *กิจกรรมที่ 2 การกำหนดมาตรการทางสังคมในการส่งเสริมสุขภาพ หญิงตั้งครรภ์ หญิงหลังคลอด/หญิงให้นมบุตร และการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอายุ 0-5 ปี โดย*

- 1) กำหนดกิจกรรม MOU โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชน
- 2) มีเครือข่าย แกนนำในชุมชน
- 3) กำหนดให้ทุกครัวเรือนมีและใช้เกลือเสริมไอโอดีน
- 4) กำหนดมาตรการให้ หญิงตั้งครรภ์ หญิงหลังคลอด/หญิงให้นมบุตร และเด็ก 0-5 ปี ได้รับยาเม็ดเสริมไอโอดีนและวิตามินเสริมตามชุดสิทธิประโยชน์

- *กิจกรรมที่ 3 การสื่อสารเพื่อสร้างความรอบรู้และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ โดย*

- 1) การให้ความรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ หญิงหลังคลอด/หญิงให้นมบุตร พ่อแม่ผู้เลี้ยงดูเด็ก 0-5 ปี ผ่านเสียงตามสาย โดยผู้นำชุมชน และ อสม. ทุกวันพฤหัสบดีแรกของเดือน
- 2) การให้สุขศึกษาโดยทูตไอโอดีนในโรงเรียน
- 3) บูรณาการกิจกรรมถ่ายทอดความรู้และทักษะการส่งเสริมสุขภาพทุกกลุ่มวัยในหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนทุกบ่ายวันศุกร์โดยครูในโรงเรียน
- 4) มีการสื่อสารข้อมูลให้ความรู้ ผ่านกลุ่มไลน์เฟซบุ๊ก ทั้งของเจ้าหน้าที่และ อสม.

- *กิจกรรมที่ 4 การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ หญิงตั้งครรภ์ หญิงหลังคลอด/หญิงให้นมบุตร และการพัฒนาเด็กอายุ 0-5 ปี ในชุมชน โดย*

- 1) พัฒนาศักยภาพ อสม. ผู้ปกครองเรื่อง กิน กอด เล่น เล่า นอน ฝ้าดูฟัน

2) จัดอาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการและน้ำที่ปลอดภัยให้กับเด็ก 0-5 ปี ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียน

3) ติดตามเยี่ยมบ้าน หญิงตั้งครรภ์ หญิงหลังคลอด/หญิงให้นมบุตร เด็ก 0-5 ปีโดยอสม. และเจ้าหน้าที่ รพ.สต.

4) จัดให้มีมุมนิทาน มุมให้ความรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศาลาสุขภาพ และ รพ.สต.

5) จัดกระบวนการเรียนรู้ แนะนำ สาธิตพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูหลัก ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลเด็ก เช่น ครู ผู้ดูแลเด็ก ครูอนุบาล อสม.เชี่ยวชาญด้านพัฒนาการเด็กสร้างความรอบรู้ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก 0-5 ปี สำหรับผู้ปกครองและผู้เลี้ยงดูเด็ก

- *กิจกรรมที่ 5 การสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพ หญิงตั้งครรภ์ หญิงหลังคลอด/หญิงให้นมบุตร และเด็ก 0-5 ปี โดย*

1) จัดให้มีลานเล่นสำหรับเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและศาลาสุขภาพ

2) จัดมุมการละเล่น/ของเล่นที่บ้าน และมุมนิทานในชุมชนและศาลาสุขภาพ

3) จัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายในหญิงตั้งครรภ์ให้เหมาะสมในชุมชน

4) จัดมุมความรู้สำหรับหญิงตั้งครรภ์ หญิงหลังคลอด/หญิงให้นมบุตร และการส่งเสริมพัฒนาการ และโภชนาการเด็ก 0-5 ปี ที่ศาลาสุขภาพ

- *กิจกรรมที่ 6 สรุปประเมินผลและข้อเสนอเชิงนโยบาย*

1) มีการค้นหาแนวทางการพัฒนาปรับปรุง ส่งเสริม และขับเคลื่อนโครงการอย่างต่อเนื่องโดยชุมชน

2) ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ จากกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

3) มีกองทุนเกลือไอโอดีนทุกหมู่บ้านในชุมชน

4) มีโครงการเลี้ยงไก่ไข่เสริมไอโอดีนในโรงเรียนหรือในชุมชน

ผลการดำเนินงานมหัศจรรย์ 1000 วันแรกของชีวิต

1. ความครอบคลุมการดำเนินงานมหัศจรรย์ 1000 วันแรกของชีวิต

จังหวัด	อำเภอ			ตำบล		
	จำนวนทั้งหมด	จำนวนดำเนินงาน	ร้อยละ	จำนวนทั้งหมด	จำนวนดำเนินงาน	ร้อยละ
กาฬสินธุ์	18	18	100	135	51	37.8
ขอนแก่น	26	26	100	225	85	37.8
มหาสารคาม	13	13	100	131	53	40.5

ร้อยละ	20	20	100	192	65	33.9
เขตสุขภาพที่ 7	77	77	100	683	254	37.2

หมายเหตุ : ข้อมูลจากแบบรายงานผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมเด็กร้อยละแก่นสารสินธุ์ เก่ง ดี มีสุข (Smart Kids@Health Area 7)

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สำนัก/เขต 7 ขอนแก่น ณ วันที่ 13 กันยายน 2562

2. ผลผลิต (output)

- เขตสุขภาพที่ 7 ดำเนินการขับเคลื่อนมหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิตทุกอำเภอ และดำเนินการครอบคลุมตามรายงานการดำเนินงาน ร้อยละ 37.2 ของตำบลในเขตสุขภาพที่ 7 โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก สปสช. เขต 7 อำเภอละ 50,000 บาท ในปี 2561-62
- มีคณะกรรมการดำเนินงานในระดับอำเภอทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชน ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานการพัฒนาแม่และเด็กในรูปแบบคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พขอ.) ทั้ง 77 อำเภอ
- โมเดลการดำเนินขับเคลื่อนนโยบายมหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิตในระดับเขต (SMART KIDS TASILA 4.0) ผ่านกลไก พขอ. โดยบูรณาการการทำงานทุกระดับ ตั้งแต่ระดับเขต จังหวัด อำเภอ และระดับตำบล

3. ผลลัพธ์ (outcome)

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลที่ได้
1. ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์มีภาวะโลหิตจาง	16	12.7*
2. ร้อยละหญิงตั้งครรภ์ได้รับยาเม็ดเสริมไอโอดีน ธาตุเหล็ก และกรดโฟลิก	100	86.1*
3. ร้อยละทารกน้ำหนักแรกเกิดน้อยกว่า 2,500 กรัม	7	5.9*
4. ร้อยละเด็กอายุ 0-2 ปี สูงดีสมส่วน	57	59.7*
5. ร้อยละของเด็ก 0-2ปี มีภาวะเตี้ย	10	15.7*
6. ร้อยละของเด็ก 0-2 ปี มีภาวะผอม	5	5.9*
7. ร้อยละของเด็ก 0-2 ปี มีภาวะอ้วน	10	4.7*
8. ส่วนสูงเฉลี่ยของเด็กอายุ 2 ปี		
เด็กชาย (เซนติเมตร)		87.5*
เด็กหญิง (เซนติเมตร)		86.3*
9. ร้อยละภาวะโลหิตจางในเด็กอายุ 6-12 เดือน	-	39.2**
10. ร้อยละของเด็กอายุ 6 เดือน – 5 ปี ได้รับยาน้ำเสริมธาตุเหล็ก	70	64.6
11. ร้อยละของเด็กที่มีพัฒนาการสมวัยอายุ 0-2 ปี		
ร้อยละของเด็กอายุ 9 เดือนที่มีพัฒนาการสมวัย	85	97.6*

ร้อยละของเด็กอายุ 18 เดือนที่มีพัฒนาการสมวัย	85	97.8*
12. ร้อยละของเด็กอายุ 3 ปี ปราศจากฟันผุ	60	77.9*

*ที่มา Health data center (HDC) ข้อมูลไตรมาสที่ 3 ปี 2562 วันที่ 10 กันยายน 2562

** ที่มา ผลการสำรวจจากโครงการศึกษาสถานการณ์การเจริญเติบโต ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเจริญเติบโตและรูปแบบการส่งเสริมการเจริญเติบโตเต็มศักยภาพของเด็กปฐมวัยไทย สำนักโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2561

ตัวชี้วัดผลลัพธ์ค่าเป้าหมายโครงการส่งเสริมเด็กวัยแถมสารสินธุ์ เก่ง ดี มีสุข (Smart Kids@Health Area 7)

ตัวชี้วัดผลลัพธ์	ค่าเป้าหมาย	เขตสุขภาพที่ 7	
		2561	2562
1.หญิงตั้งครรภ์ฝากครรภ์ครั้งแรกก่อนอายุครรภ์ 12 สัปดาห์	>ร้อยละ 60	84.2	90.8
2.หญิงตั้งครรภ์มีภาวะโลหิตจาง	<ร้อยละ 16	9.0	8.9
3.หญิงตั้งครรภ์ฝากครรภ์ 5 ครั้งคุณภาพตามเกณฑ์	>ร้อยละ 60	73.1	83.9
4.หญิงตั้งครรภ์ได้รับยาเม็ดเสริมไอโอดีน	>ร้อยละ 80	88.8	90.9
5.เด็กแรกเกิด – ต่ำกว่า 6 เดือน กินนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน	>ร้อยละ 50	69.7	78.1
6.ทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม	< ร้อยละ 7	6.3	6.7
7.ทารกแรกเกิดที่มีค่า TSH >11.2 มิลลิยูนิต/ลิตร	≤ร้อยละ 3	5.7	6.1
8.เด็กอายุ 0-5 ปี มีพัฒนาการสมวัย	>ร้อยละ 85	92.5	95.3
9.เด็กอายุ 9, 18, 30, 42 เดือน ได้รับการคัดกรองพัฒนาการครอบคลุม	≥ร้อยละ 90	93.2	91.1
10.เด็กอายุ 9, 18, 30, 42 เดือน ได้รับการคัดกรองทุกคน พบพัฒนาการสงสัยล่าช้าเพิ่มขึ้น	≥ร้อยละ 20	30.0	34.2
11.เด็กที่พัฒนาการสงสัยล่าช้าได้รับการติดตามกระตุ้นพัฒนาการและประเมินซ้ำใน 30 วัน	≥ร้อยละ 90	90.0	91.6
12.เด็กพัฒนาการล่าช้าได้รับการกระตุ้นพัฒนาการด้วย TEDA4I	≥ร้อยละ 60	36.4	33.2
13. เด็ก 0-5 ปี สูงดีสมส่วน	>ร้อยละ 57	58.1	68.7

หมายเหตุ : ข้อมูลจากแบบรายงานผลการดำเนินโครงการส่งเสริมเด็กวัยแถมสารสินธุ์ เก่ง ดี มีสุข (Smart Kids@Health Area 7)สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สำนัก/เขต 7 ขอนแก่น ณ วันที่ 13 กันยายน 2562

วิเคราะห์ gap การดำเนินงาน

1. นโยบายมหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิต ขาดการบูรณาการในระดับกระทรวงที่ชัดเจน ทำให้การขับเคลื่อนในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบลเป็นไปได้ช้า เนื่องจากหน่วยงานอื่นๆ นอกกระทรวงสาธารณสุขยังไม่กำหนดให้มีความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กปฐมวัยเป็นอันดับต้นๆ ในการกำหนดนโยบายในการจัดสรรงบประมาณระดับพื้นที่
2. ความครอบคลุมการดำเนินงานมหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิต ที่ยังไม่สามารถดำเนินงานครอบคลุมทุกตำบล และความเชื่อมโยงกันของทุกฝ่ายทั้งทางด้านสาธารณสุข การสนับสนุนงบประมาณ และยังขาดความต่อเนื่องของการดำเนินงาน
3. ขาดแนวทางการแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการทั้งเตี้ย อ้วน ผอม ซึ่งปัจจุบันมีเพียงแนวทางการส่งเสริมและการเฝ้าระวังภาวะโภชนาการเท่านั้น

ข้อเสนอแนะการดำเนินงาน

1. กำหนดให้มีการชี้แจงนโยบายในระดับกระทรวงทั้ง 4 กระทรวงหลัก โดยให้กำหนดให้มหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิต เป็นนโยบายระดับชาติให้มีการดำเนินงานร่วมกันทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับท้องถิ่น
2. ผลักดัน Smart Kids มุ่งเน้นการเพิ่ม IQ เข้าสู่วาระจังหวัดอย่างน้อย 5 ปีต่อเนื่อง นำโดยผู้ว่าราชการจังหวัด โดยมีการกำหนดบทบาทแต่ละกระทรวงทั้งในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับตำบลอย่างชัดเจนรวมถึงการผลักดันให้ใช้งบประมาณในการดำเนินงานจากกองทุนส่งเสริมสุขภาพตำบล
3. กำหนดรูปแบบของการจัดการโภชนาการเด็กปฐมวัย ในการประเมินภาวะโภชนาการใน คลินิกสุขภาพเด็กดี และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพิ่มเติมรูปแบบให้คำแนะนำด้านโภชนาการ และดำเนินการพัฒนารายการอาหารกลางวัน และทักษะด้านการจัดอาหารกลางวันในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

Best practice /นวัตกรรมมหัศจรรย์ 1000 วันแรกของชีวิต

- จังหวัดไอโอดีนยั่งยืน มุ่งสู่เด็กตักสิลา 4.0 (Smart Kids Taksila 4.0) :โมเดลการดำเนินงานขับเคลื่อนมหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิต ในระดับจังหวัดผ่านการดำเนินงานของ พชจ. และ พชอ.
- จังหวัดมหาสารคามขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาภาวะโลหิตจางในทุกกลุ่มเป้าหมาย (หญิงวัยเจริญพันธุ์ หญิงตั้งครรภ์ เด็กปฐมวัย และเด็กวัยเรียน)
- อำเภอต้นแบบขับเคลื่อนการดำเนินงานมหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิตโดย พชอ. อ.วาปีปทุม
- อสม.สาขานมแม่และอนามัยแม่และเด็กดีเด่นระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม (นางบัวพรรณ จอมคำสิงห์)

สิ่งที่วางแผนจะทำต่อไป (What's Next) ปี 2563

1. จัดทำหลักสูตร และสื่อการสร้างความรู้ด้านสุขภาพในการสร้าง Smart kids สำหรับผู้ปกครอง (ประเด็นกิน กอด เล่น เล่า นอน สุขภาพฟัน การเฝ้าระวังความปลอดภัยและอนามัยสิ่งแวดล้อม การเฝ้าระวัง สุขอนามัยและโรคติดต่อ) ในปี 2562 ดำเนินการจัดทำร่างหลักสูตรเสร็จสิ้นแล้ว ปี 2563 อยู่ระหว่างการดำเนินการ จัดทำสื่อเพื่อประกอบการสร้างความรู้ด้านสุขภาพสำหรับผู้ปกครอง

2. พัฒนาแนวทางการจัดการปัญหาภาวะทุพโภชนาการและพัฒนาการในเด็กปฐมวัยแบบบูรณาการ โดยการ
- จัดทำเมนูกลางในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สำหรับเด็ก 1-3 ปี และ 4-6 ปี ด้วย Thai School lunch
 - ฝึกทักษะการจัดอาหารเด็กปฐมวัยสำหรับแม่ครัว และครูผู้ดูแลงานโภชนาการ
 - การฝึกทักษะการประเมินภาวะโภชนาการ เฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการบันทึกข้อมูลในโปรแกรม KidsdiarySchool
 - รูปแบบการแก้ไขปัญหาทุพโภชนาการ(เตี้ย อ้วน ผอม) และการส่งเสริมพัฒนาการ สำหรับผู้ปกครอง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียน และในชุมชน

3. กำหนดให้การพัฒนา Smart kids เป็นวาระการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของเขตตรวจสุขภาพที่ 7 และผลักดันให้จังหวัดในเขตสุขภาพที่ 7 ทั้ง 4 จังหวัดให้ดำเนินการจัดทำโครงการเพื่อรองรับงบประมาณการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเขต 7 ขอนแก่น เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาด้าน อนามัยแม่และเด็กตามปัญหาและบริบทของแต่ละจังหวัด

ภาคผนวก

รายชื่อจังหวัด อำเภอ และตำบลขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 1,000 วันแรกของชีวิต

จังหวัดกาฬสินธุ์

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล (ปี 2561)	ตำบล (ปี 2562)
1	ท่าคันโท	ดงสมบูรณ, นาทาล	ท่าคันโท, นาทาล
2	สหัสขันธ์	โนนบุรี	โนนน้ำเกี๋ยง
3	หนองกุงศรี	หนองหิน	หนองหิน, หนองกุงศรี
4	ร่องคำ	สามัคคี, เหล่าอ้อย, ร่องคำ	สามัคคี, ร่องคำ, เหล่าอ้อย
5	กมลาไสย	กมลาไสย, ัญญา	หนองแปน

6	กุฉินารายณ์	บัวขาว, กุดหว้า	สมสะอาด
7	เขาวง	คุ้มเก่า	กุดสิคุ้มใหม่, โพนสว่าง
8	คำม่วง	นาทัน	ทุ่งคลอง
9	ดอนจาน	ดอนจาน	ดงพยุง, นาจำปา
10	นาคู	นาคู	นาคู, โนนจาน
11	นามน	นามน, สงเปลือย, หนองบัว	สงเปลือย, หนองบัว, หลักเหลี่ยม
12	เมือง	ห้วยโพธิ์	ภูโป
13	ยางตลาด	หนองอิเฒ่า, ห้วยนาคำ, คลองขาม, เว่อ	หนองอิเฒ่า, เว่อ, ห้วยนาคำ, คลองขาม, หนองตอกแป้น
14	สมเด็จ	สมเด็จ	หมุ่มน
15	สามชัย	สำราญ, สำราญใต้	หนองช้าง
16	ห้วยผึ้ง	นิคมห้วยผึ้ง	ไค้หุ่น
17	ห้วยเม็ก	ห้วยเม็ก, คำใหญ่, กุดโดน	คำใหญ่, ทรายทอง
18	ฆ้องชัย	โนนศิลาเลิง	เหล่ากลาง

จังหวัดขอนแก่น

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล (ปี 2561)	ตำบล (ปี 2562)
1	เมือง	สาวะถี	ในเมือง, โคนสี, หนองตุม, พระลับ, บ้านเป็ด
2	สีชมพู	สีชมพู	ชำยาง, ภูห่าน

3	มัญจาคีรี	กุดเค้า	ท่าศาลา, หนงแคน, โนนสัมพันธ์
4	โคกโพธิ์ไชย	โพธิ์ไชย	นาแพง, ทรัพย์สมบูรณ์
5	บ้านฝาง	ป่าห้วยนั้ง	ป่ามะนาว
6	หนองสองห้อง	คิมชาติ	ดงเค็ง
7	เขาสวนกวาง	โนนสมบูรณ์	น้ำจืด, โนนสมบูรณ์
8	โนนศิลา	เปือยใหญ่	หนองปลาหมอ
9	กระนวน	ห้วยยาง	ห้วยโจด
10	หนองนาคำ	กุดธาตุ	ขนวน
11	บ้านไผ่	หินตั้ง	แคนเหนือ, ป่าปอ
12	พล	เมืองพล	เมืองพล, โจดหนองแก, เก่าจืด, หนองมะเขือ, หนองแวงโสภนพระ, เพ็กใหญ่, โคกสง่า, หนองแวงนางเข้า, ลอมคอม, โนนข่า, โสภนกเต็น, หัวทุ่ง
13	น้ำพอง	บ้านขาม	บัวเงิน, ท่ากระเสริม
14	พระยืน	บ้านไต้	พระยืน
15	ชุมแพ	โนนทัน	ไชยสอ
16	เวียงเก่า	เขาน้อย	เทศบาลตำบลในเมือง
17	บ้านแฮด	โคกสำราญ (รพ.สิรินธร)	โนนสมบูรณ์, บ้านแฮด
18	หนองเรือ	กุดกว้าง	หนองเรือ, บ้านฝือ, บ้านกง, โนนทัน
19	แวงน้อย	ท่านางแมว	แวงน้อย, ท่าวัด, ท่านางแนว
20	อุบลรัตน์	ทุ่งโป่ง	โคกสูง, ทุ่งโป่ง, นาคำ
21	ภูเวียง	นาหว้า	บ้านเรือ, หว้าทอง, สงเปือย
22	ชนบท	โนนพะยอม	บ้านหัวนากลาง, กุดเพ็ชร์
23	ภูผาม่าน	วังสวาบ	นาฝาย
24	เปือยน้อย	เปือยน้อย	วังม่วง, ขามป้อม
25	ชำสูง	ห้วยเตย	บ้านโนน
26	แวงใหญ่	โนนสะอาด	คอนฉิม, ใหม่ณาเพียง, โนนทอง, แวงใหญ่, โนนสะอาด

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล (ปี 2561)	ตำบล (ปี 2562)
1	นาคูน	ดงยาง	นาคูน, หนองไผ่, หนองคู, ดงบัง, ดงดวน, หัวดง, ดงยาง, กู่สันตรัตน์, พระธาตุ
2	กันทรวิชัย	ศรีสุข	ขามเฒ่าพัฒนา
3	วาปีปทุม	โคกสีทองกลาง	นาข่า
4	บรบือ	หนองม่วง	บรบือ, บ่อใหญ่, วังไชย, หนองม่วง, กำพี้, โนนราษี, โนนแดง, หนองจิก, บัวมาศ, หนองคูขาด, วังใหม่, ยาง, หนองสิม, หนองโก, ดอนงิ้ว
5	เมือง	หนองปลิง	ท่าสองคอน
6	กุฉีรัง	กุฉีรัง	ห้วยเตย
7	เขียงยืน	ดอนเงิน	หนองซอน
8	ชื่นชม	เหล่าดอกไม้	ชื่นชม, กุดปลาตุ๊ก, เหล่าดอกไม้, หนองกุง
9	นาเชือก	หนองกุง	หนองโพธิ์, เขวาไร่, หนองเรือ
10	ยางสีสุราช	สร้างแข่ง	สร้างแข่ง
11	พยัคฆภูมิพิสัย	เมืองเสือ	เมืองเตา
12	แกดำ	บ้านโนนภิบาล	แกดำ, วังแสง, มิตรภาพ, หนองกุง, โนนภิบาล
13	โกสุมพิสัย	เขื่อน	แพง

จังหวัดร้อยเอ็ด

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล (ปี 2561)	ตำบล (ปี 2562)
1	เมืองสรวง	หนองหิน	คูเมือง
2	อาจสามารถ	บ้านแจ้ง	อาจสามารถ, โพนเมือง, บ้านแจ้ง, หนองม, หนองหมื่นถ่าน, หนองขาม, โทรา, หนองบัว, ชี้เหล็ก, บ้านดู่
3	โพธิ์ชัย	เชียงใหม่	สะอาด
4	ปทุมรัตต์	PCU บัวแดง	โนนสวรรค์
5	เสลภูมิ	เสลภูมิ	เหล่าน้อย
6	จังหาร	จังหาร, ดินดำ	ดงสิงห์, แสนชาติ
7	หนองพอก	ภูเขาทอง	ผาน้ำย้อย
8	เกษตรวิสัย	สิงห์โคก	เมืองบัว
9	เมือง	สีแก้ว	สะอาดสมบูรณ์
10	เชียงขวัญ	เชียงขวัญ	พระเจ้า
11	จตุรพักตรพิมาน	ดงกลาง	อึ่งอ่อง
12	โพนทราย	สามขา	โพนทราย
13	ธวัชบุรี	อุ่มเม้า	นิเวศน์, ธงธานี, หนองไผ่, ธวัชบุรี, อุ่มเม้า, มะอี, เขาวุ้ง, ไผ่ศาล, เมืองน้อย, บึงนคร, ราชธานี, หนองพอก
14	ศรีสมเด็จ	หนองแวงควง	โพธิ์สัย
15	ทุ่งเขาหลวง	เหล่า	เทอดไทย
16	หนองฮี	หนองฮี	หนองฮี, สาวแห, ดูกอิ่ง, เด่นราษฎร์
17	โพนทอง	สว่าง	คำนาดี
18	พนมไพร	กุดน้ำใส, แสนสุข	โคกสว่าง
19	เมยวดี	เมยวดี	เมยวดี, ชุมพร, บุ่งเลิศ, ชมสะอาด
20	สุวรรณภูมิ	ทุ่งศรีเมือง	น้ำคำ

ผู้จัดทำ

1. นางธิโสภิญ ทองไทย นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
2. นายปิยะ ปุรีโส นักโภชนาการชำนาญการ
3. นางสาวจันทิยา เนติวิภัชธรรม พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
4. นางสาวลัดดา ตีอังกอง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
5. นางสาวธนิตรา นามบุญเรือง พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ
6. นางสาวกัญญาภัทร คำโสม พยาบาลวิชาชีพ ปฏิบัติการ

ที่ปรึกษา

1. นายแพทย์ประสิทธิ์ สัจจงพงษ์ ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น
2. นางทัศนีย์ รอดชมภู นักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญ (ด้านสาธารณสุข)

บรรณาธิการ

1. นายปิยะ ปุรีโส นักโภชนาการชำนาญการ
2. นางธิโสภิญ ทองไทย นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ